

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

МАТЕРІАЛИ

**104-ї підсумкової науково-практичної конференції
з міжнародною участю
професорсько-викладацького персоналу
БУКОВИНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
06, 08, 13 лютого 2023 року**

Конференція внесена до Реєстру заходів безперервного професійного розвитку,
які проводитимуться у 2023 році №5500074

Чернівці – 2023

Also, bone mineral density can be determined using ultrasound densitometry, but the difficulty in obtaining three-dimensional models sometimes limits its analysis.

Widely used methods of flame atomic emission and atomic absorption analysis provide opportunities for modern researchers to study the features of the structure and quality of maxillofacial bones by considering the content of macro- and microelements. Although, the results of such studies are often crucial for choosing effective methods of prevention and treatment and serve only as a small part in implementing the rehabilitation of dental patients.

Conclusion. Digital methods of CT X-ray anatomical analysis densitometric study of bone density of the articular and coronal processes of the lower jaw are a priority and available during clinical or scientific research.

Бойчук Т.М.

ФУНКЦІОНАЛЬНА АКТИВНІСТЬ НЕФРОНІВ ЗА УМОВ СТРУКТУРНОЇ ПЕРЕБУДОВИ ТА НА ФОНІ ГІПОФУНКЦІЇ ЕПІФІЗА

*Кафедра гістології, цитології та ембріології
Буковинський державний медичний університет*

Актуальність. Антропогенне забруднення навколишнього середовища солями алюмінію та свинцю характеризується кумулятивним ефектом, що в свою чергу може проявлятися як ознаками гострої чи хронічної інтоксикації, так і на протязі ряду поколінь призводити до появи певних захворювань у нащадків. З кожним роком збільшується стресове навантаження та все частіше приходиться працювати в умовах, що пов'язані з психоемоційними перевантаженнями.

Мета дослідження. Метою наших досліджень було вивчити функціональну активність структурних елементів нирок, що зазнали змін при стресі та хронічній алюмінієво-свинцевій інтоксикації на фоні гіпофункції епіфіза.

Матеріал і методи дослідження. Експериментальні дослідження проведено на 50 статевозрілих білих щурах-самцях масою 180-200 г. Умови гіпофункції епіфіза створювались шляхом утримування тварин при освітленні в 500 люкс впродовж 14 діб. Тварин було розділено на II групи по 25 особин: I – контрольна, II – дослідна, включала стресованих тварин, які впродовж 14 діб внутрішньошлунково отримували на 1% крохмальній суспензії алюмінію хлорид (200 мг/кг) та свинцю хлорид (50 мг/кг). Для досягнення водного діурезу, умови якого дозволяють провести роздільну оцінку функції нефрона, тваринам проводили навантаження водогінною водою в об'ємі 5% маси тіла та збирали сечу за 2 години.

Результати дослідження. Визначено, що поєднана дія солей алюмінію, свинцю та стресу на фоні гіпофункції епіфіза, викликає незворотні морфологічні зміни в структурах нирок, які призводять до зрушень функціональних можливостей органа. А саме вплив шкідливих чинників призводять до дистрофічних змін тканин нирки з явищами гідропічної та балонної дистрофії в епітеліоцитах каналців нефрону, що супроводжуються явищами стазу та сладжу з різким кровонаповненням та розширенням лімфатичних судин, стромальним та перивазальним набряком, невеликими осередками діapedезних крововиливів. Порівнюючи структурну організацію нирок тварин контрольної групи з тваринами у яких моделювали гіпофункцію залози: повнокров'я в капілярах, а також зерниста дистрофія епітелію каналців охоплювала (75,2 ± 1,3) % та (47,08±1,1) % у тварин контрольної групи відповідно. Аналізуючи результати біохімічних досліджень у дослідних тварин спостерігалось зменшення відносного та абсолютного діурезу. Стандартизовані показники екскреції натрію були значно вищими порівняно з контролем (0,05±0,006 мкмоль/24 год проти 0,026±0,001 мкмоль/24 год у тварин контрольної групи, p<0,001), хоча фільтраційна фракція цього іона була у дослідних тварин вірогідно нижчою. Знижувалась абсолютна та відносна реабсорбція натрію. Абсолютні показники проксимального та дистального транспорту натрію мали виражену тенденцію до зниження, хоча стандартизовані величини дозволили виявити зниження проксимальної реабсорбції, а дистальний транспорт, навпаки, зростав. Реєстрували тенденцію до збільшення концентрації креатиніну у тварин дослідної

групи порівняно з контролем ($p < 0,001$). Відмічали різке зростання даного показника у тварин, що перебували за умов гіпофункції шишкоподібної залози порівняно з тваринами контрольної групи ($135,4 \pm 3,6$ та $120,5 \pm 5,7$ мкмоль/л відповідно). Окрім цього, отримані дані свідчили про зменшення клубочкової фільтрації ($p < 0,001$), що чітко спостерігалось у дослідній групі порівняно з показниками інтактних тварин. Порушувалися процеси, що забезпечують транспорт білку: концентрація білка в сечі збільшувалася у дослідній групі. Спостерігалось зміщення рН сечі в бік алкалозу, підвищення екскреції кислот, що титруються, а також посилення виділення аміаку.

Висновки. Отриманні результати дозволяють зробити висновок, що хронічна алюмінієво-свинцева інтоксикація в поєднанні з стресом за умов гіпофункції епіфіза має виражений нефротоксичний ефект з переважним ушкодженням проксимальних відділів нефрона.

Бурюк О.Д.

РАННІ ЕТАПИ МОРФОГЕНЕЗУ РОТОВОЇ ПОРОЖНИНИ ЛЮДИНИ

*Кафедра гістології, цитології та ембріології
Буковинський державний медичний університет*

Актуальність. Проблема захворювань структур ротової порожнини постійно привертає увагу стоматологів та щелепно-лицевих хірургів у зв'язку із стійкою високою частотою виникнення патології як набутого, так і уродженого генезу. Хворі із запальною патологією ротової порожнини складають понад 60% пацієнтів, що звертаються за стоматологічною допомогою. Для глибокого розуміння механізму виникнення та розвитку тієї чи іншої стоматологічної патології, у першу чергу необхідно володіти сучасною інформацією не тільки про етіологію та патогенез захворювання, але і про розвиток та формування організму у нормі, зокрема, структур ротової порожнини в ранньому періоді онтогенезу людини.

Мета дослідження – з'ясувати особливості джерел закладки та хронологічну послідовність морфогенезу структур ротової порожнини в ранньому періоді онтогенезу людини.

Матеріал і методи дослідження. Досліджено 14 серійних гістологічних зрізів препаратів зародків людини від 4,0 до 13,5 мм тім'яно-куприкової довжини (ТКД) з використанням комплексу методів морфологічного дослідження (мікроскопія, тривимірне комп'ютерне реконструювання, морфометрія, статистичний аналіз).

Результати дослідження. У 4-тижневих зародків ділянку майбутньої ротової порожнини позначає ротоглоткова мембрана, яка розташована між краніальним кінцем ното хорди та ділянкою зачатка серця. Вона складається з епітелію екто- та ендодермального походження, які щільно зрощені, що запобігає проникненню та васкуляризації сусідньої мезодерми. Подальша дегенерація ротоглоткової мембрани наприкінці 4-го тижня розвитку призводить до появи ротового отвору. Під час формування складок на краніальному кінці зародка, ротоглоткова мембрана та кардіогенна ділянка, розташовані краніально від ното хорди, згинаються вентралью та каудально, утворюючи дно передньої кишки та передню стінку тулуба вище рівня пуповини. Процес формування складок голови переміщує майбутню ротову порожнину до її дефінітивного розташування на передній поверхні тіла, а також встановлює постійні топографо-анатомічні взаємозв'язки між зачатком серця, краніальним відділом передньої кишки та відповідними ціломічними просторами. У цей період відбувається проліферація мезенхіми навколо ротоглоткової мембрани, у результаті чого утворюється ямкоподібна заглибина, вистелена ектодермою, – стомодеум, або примітивна ротова порожнина. На цій стадії розвитку ротоглоткова мембрана не контактує із стомодеумом, а розмежовує просвіт примітивної ротової порожнини та просвіт передньої кишки. Відразу після появи зачатків щитоподібної залози і гіпофіза безсудинна ротоглоткова оболонка дегенерує і утворюється безперервність між просвітом примітивної ротової порожнини та просвітом передньої кишки. Перша і найвиразніша пара зябрових дуг